

Міжнародны дзень роднай мовы – 21 лютага!

21 лютага адзначаецца

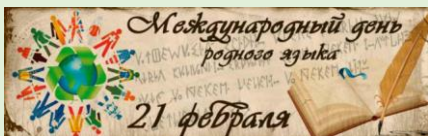
Міжнародны дзень роднай мовы

Дзень роднай мовы асаблівы для кожнай нацыі, кожнага народа, таму што няма народа без мовы, як няма мовы без яе носьбіта.

І беларусы не выключэнне. Нам у спадчыну засталася ўнікальная мова – жывая і мілагучная, песенная і паэтычная, старажытная і сучасная.

Міжнародны дзень роднай мовы – гэта яшчэ адна нагода кожнаму беларусу задумацца аб тым багацці, якім мы валодаем ужо толькі таму, што нарадзіліся і жывем на Беларусі.

Адзначым гэтае свята разам!

Згодна з канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь дзяржаўнымі мовамі з'яўляюцца **беларуская і руская мовы.**

Дзень роднай мовы – гэта свята, што заснавана рашэннем 30-й сесіі Генеральнай канферэнцыі ЮНЕСКА ў лістападзе 1999 года і адзначаецца 21 лютага з 2000 года штогод з мэтай абароны моўнай і культурнай разнастайнасці.

"Неўміручасць народа - у яго мове", - сказаў пісьменнік Чынгіз Айтматаў.

Мова этнасу дапамагае захоўваць яго гісторыю і культуру, традыцыі і бытавы ўклад. І сёння вучоныя, педагогі і міжнародныя грамадскія арганізацыі ставяць задачу - зберагчы моўнае багацце свету.

Для гэтага ўсталяваны Міжнародны дзень роднай мовы.

Мова...

Родная мова

У марак, у песнях, у снах.
Мае ў ёй кожнае слова
Свой колер, і смак, і пах.
Зліваюцца гукі ў словы
І ў рэчышча роднай мовы,
Як рэкі ў мора, цякуць,
І думкі мае плывуць
На хвалях і дзён, і начэй
Да сэрцаў людскіх і вачэй.

Анатоль Грачнікаў

Чаму я размаўляю на беларускай мове?

- Я люблю Беларусь і паважаю сваіх продкаў;
- Родная мова – тое, што адрознівае нас ад іншых народаў.
- Беларуская мова грунтуецца на лексічнай базе старабеларускай.
- Старабеларуская мова ў XVI ст. – мова міждзяржаўнай перапіскі ва Усходняй Еўропе і афіцыйная мова ВКЛ да 1696 г.
- Беларускую мову лічаць адной із прыгажэйшых у Еўропе.
- Старабеларускую мову выкарыстоўваў першадрукар Ф. Скарына.
- Родная мова – гэта спадчына і карані народа. Абсячыце карані – дрэва загіне...

«Толькі самыя развітыя краіны ў XVI ст. мелі законы на ўласнай мове: «не обчим яким языком, але свaim власным праваспісанья маем» (Леў Сапега, XVI ст.)

6 жніўня 1517 года Франціск Скарына выдаў у Празе першую беларускую кнігу - Псалтыр, якая стала таксама першым друкаваным выданнем усходніх славян.

Гісторыя і развіццё беларускай мовы

Беларуская мова мае багатую гісторыю і прайшла праз шматэтапны працэс развіцця. У самым пачатку свайго развіцця беларуская мова была дыялектам усходнеславянскай мовы. Яна была агульнапрынятай мовай на тэрыторыі сучаснай Беларусі ў XIV-XVII стагоддзях.

У XVI стагоддзі адбыўся значны ўплыў польскай мовы на беларускую. Гэты перыяд адбыўся пры польскай адміністрацыі на тэрыторыі Беларусі. Многія беларускія тэксты таго часу напісаны на польскай мове.

У XIX стагоддзі, у перыяд нацыянальнага абуджэння, беларуская мова стала сімвалам беларускага народа і яго імкнення да нацыянальнай ідэнтычнасці. Былі распрацаваны правілы граматыкі, створаны слоўнікі і з'явіліся першыя беларускія выданні.

У савецкі час беларуская мова атрымала афіцыйны статус і была шырока выкарыстана ў адукацыі, сістэме ўрада і культуры. Было створана мноства беларускіх літаратурных твораў, а таксама газеты і часопісы.

Цяпер беларуская мова працягвае існаваць і развівацца. Яна з'яўляецца адной з афіцыйных моў у Беларусі і выкарыстоўваецца ў розных сферах жыцця, у тым ліку літаратуры, медыя і адукацыя. Трэба адзначыць, што развіццё беларускай мовы сутыкаецца з шэрагам праблем, такіх як недастатковае выкарыстанне мовы ў паўсядзённым жыцці і дамінаванне рускай мовы ў пэўных сферах.

Крыніца: <https://investim.guru/otvety/den-beloruskogo-yazyka-istoriya-traditsii-i-znachimost>

Існуе небяспека таго, што праз некалькі пакаленняў больш за палову з 7 000 моў у свеце могуць знікнуць. У школе і кіберпрасторы сёння выкарыстоўваецца менш за адну чвэрць з іх, прычым гэтае выкарыстанне, як правіла, носіць спарадычны характар. Тысячы моў - хоць імі выдатна валодаюць тыя групы насельніцтва, для якіх яны з'яўляюцца штодзённым сродкам самавыяўлення, - знаходзяцца па-за сістэмамі адукацыі, сродкаў інфармацыі, кнігавыдання і грамадскай сферы ў цэлым.

Помнік літары «Ў» у Полацку

Помнік літары «Ў» у Полацку з'яўляецца абсалютна ўнікальным і вельмі незвычайным. Ён адзіны ў сваім родзе. І таму ёсць лагічнае тлумачэнне. Бо акрамя беларускай мовы больш ні ў адной мове свету не сустракаецца літара "ў" ("у нескладовае", па-руску - "у нескладовае"). «Ў» - гэта эксклюзіўны сімвал беларускай мовы.

Помнік літары «Ў» у Полацку хоць і прысвечаны асобнай літары беларускага алфавіту, але па сутнасці з'яўляецца помнікам культурнай адметнасці ўсяго беларускага народа. Установаўлены помнік літары «Ў» у Полацку 3 верасня 2003 года, падчас дзясятага святкавання «Дня беларускага пісьменства». Аўтар помніка - Ігар Куржалаў, галоўны мастак Полацка. Адліты помнік на адным з полацкіх прадпрыемстваў.

Крыніца: <https://www.holiday.by/by/skarb/821-pamjatnik-bukve-v-polocke>